

Mirosław Malec¹, Renata Lis¹, Marcin Barszcz¹

ŹRÓDŁA INFORMACJI O STUDIACH NA WYDZIALE PODSTAW TECHNIKI POLITECHNIKI LUBELSKIEJ I MOTYWY ICH PODJĘCIA W PERCEPCJI STUDENTÓW

Streszczenie. Badania wykazały, że najważniejszymi źródłami informacji o studiach na Wydziale Podstaw Techniki w Politechnice Lubelskiej dla kandydatów są: Internet, koledzy i znajomi ze studiów oraz materiały reklamowe Politechniki Lubelskiej. Najważniejsze motywy studiowania stanowią: zgodność kierunku studiów z zainteresowaniami studentów, duże perspektywy po ukończeniu studiów, możliwość uzyskania tytułu inżyniera.

Słowa kluczowe: promocja studiów, źródła informacji o studiach, motywy podejmowania studiów

WSTĘP

W czasach niżu demograficznego i wzrastającej liczby prywatnych szkół wyższych, jednym z ważniejszych zadań państwowej uczelni staje się jej promocja w celu utrzymania i zwiększenia poziomu rekrutacji studentów. Z roku na rok działania uczelni w tym kierunku podlegają intensyfikacji. Przeglądając prasę czy Internet można zauważyć zwiększenie ilości komunikatów reklamowych zapraszających do wstąpienia w szeregi konkretnych Alma Mater. Szkoły wyższe prześcigają się w kreowaniu oryginalnych pomysłów, zakładając profile na portalach społecznościowych czy umieszczając filmy promocyjne w serwisie YouTube. Od niedawna również Wydział Podstaw Techniki, Politechniki Lubelskiej przyłączył się do tego „wyścigu”, podejmując aktywne działania na rzecz pozyskiwania kandydatów na studia.

Wydział Podstaw Techniki rozpoczął swoją działalność od stycznia 2008 roku. Na wydziale prowadzone są dwa kierunki studiów: edukacja techniczno-informatyczna i matematyka a do października 2010 roku funkcjonował również kierunek fizyka techniczna. Ze względu na specyfikę tych kierunków studiów oraz fakt, iż jest to najmłodszy wydział uczelni jego sytuacja na rynku „graczy” o potencjalnych kandydatów na studia jest trudniejsza niż innych jednostek. Do tych czynników należy jeszcze dodać zjawiska, które nie są statyczne i mogą być istotne w nadchodzących latach, a mianowicie wkraczający do szkolnictwa wyższego niż demograficzny [1], przemiany strukturalne szkół średnich – w tym zmniejszanie się liczby techników będących naturalnym źródłem

---

¹ Katedra Podstaw Techniki, Politechnika Lubelska.

kandydatów o wyraźnym profilu zainteresowań technicznych, słabsze przygotowanie młodzieży w zakresie matematyki i fizyki, powstanie szeregu szkół prywatnych i wprowadzenie w przyszłości odpłatności za studia.

Pomimo tych trudności, wydział od początku istnienia prowadzi aktywną akcję promocyjną przy pomocy Internetu, materiałów reklamowych, plakatów rozwieszanych w szkołach średnich oraz spotkań pracowników z kandydatami na studia. Raz w roku organizowane są dni otwarte Politechniki Lubelskiej oraz wykłady i pokazy dla uczniów w ramach Festiwalu Nauki. Dzięki tym działaniom liczba studentów wydziału zwiększa się z roku na rok. Jednak wprowadzenie systemu studiów dwustopniowych, a zwłaszcza naboru na studia II stopnia w lutym, spowodowało rozpoczęcie poszukiwania tych działań promocyjnych, które są najbardziej skuteczne i trafiają do największej rzeszy studentów. Identyfikacja tych działań pozwoliłaby na skuteczne dotarcie do potencjalnych kandydatów, oraz produktywnie zagospodarowanie pieniędzy przeznaczonych na działania promocyjne. Efekty tych promocyjnych działań bez wątpienia wpłynęły na zdecydowanie zwiększoną liczbę przyjętych studentów na studia w ostatnich dwu latach. Zachęcają one do ich rozwijania i doskonalenia. Założono, iż do dalszego usprawniania działalności promocyjnej potrzebne są badania sondażowe studentów o ich źródłach informacji o studiach oraz o ich motywach podejmowania studiów. Badania te stały się przedmiotem niniejszego artykułu.

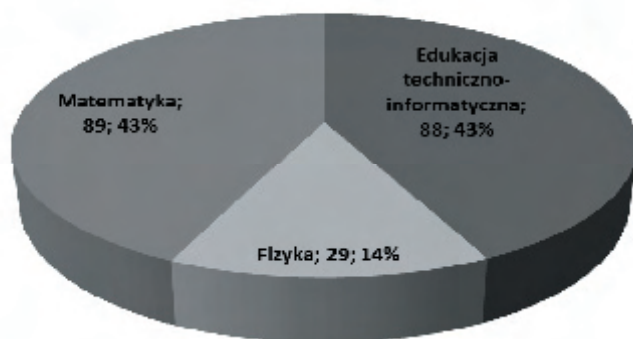
INFORMACJA O BADANIACH I BADANYCH STUDENTACH

Badania zostały przeprowadzone podczas procesu rekrutacyjnego w 2010 roku. Jednym z etapów tego procesu było wypełnienie ankiety dotyczącej źródeł informacji o wydziale i wybranych kierunkach studiów, a także motywów tego wyboru.

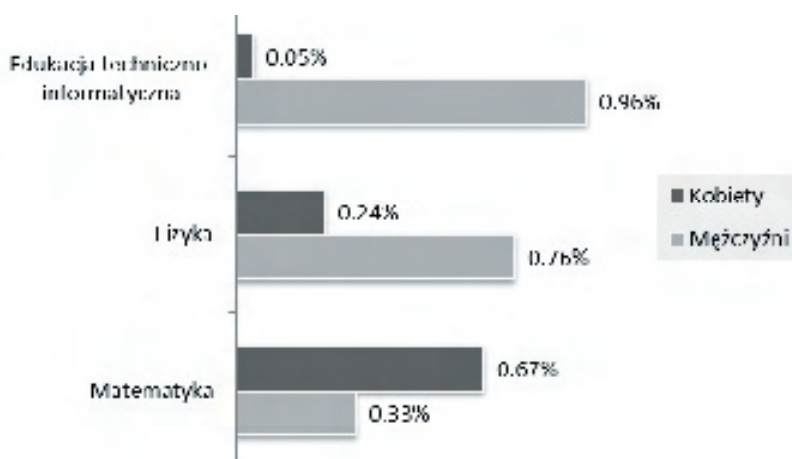
Ten założony moment badań to czas w którym potencjalny kandydat staje się pełnoprawnym kandydatem na studenta przez co zgromadzone dane dotyczą w zdecydowanej większości, tych spośród zapisanych kandydatów (studentów), którzy realnie rozpoczęli studia na Wydziale Podstaw Techniki.

W badaniu wzięło udział 206 przyjętych studentów z czego 29 studentów fizyki technicznej, 88 studentów edukacji techniczno-informatycznej i 89 matematyki (rys. 1).

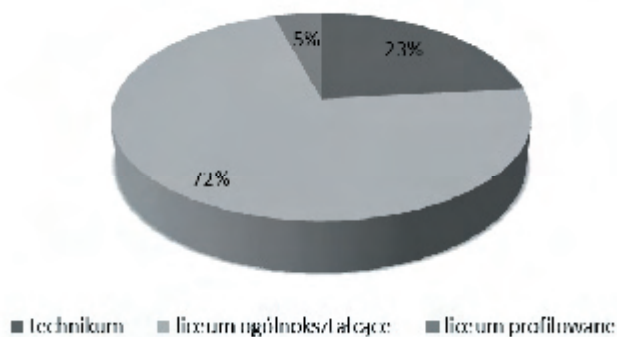
Wśród przebadanych studentów przeważają mężczyźni. Sytuacja ta zmienia się gdy przyjrzymy się wynikom w podziale na kierunki studiów. Na rysunku 2 przedstawiono rozkład procentowy ilości kobiet i mężczyzn biorących udział w badaniu w zależności od wybranego kierunku studiów. Z przedstawionego zestawienia wynika, że na kierunek edukacja techniczno-informatyczna zostało przyjętych 95,5% mężczyzn i 4,5% kobiet, a na kierunek fizyka 75,9% mężczyzn i 24,1% kobiet. Natomiast na kierunku matematyka 32,6% mężczyzn i 67,4% kobiet. Z danych tych wynika, iż to mężczyźni stanowią najliczniejszą grupę studentów zarówno w skali całego Wydziału Podstaw Techniki jak i kierunku: edukacja techniczno informatyczna oraz dotychczasowego kierunku fizyka techniczna.

Rys. 1. Badani studenci według kierunku studiów (liczba, %)

Rys. 2. Badani studenci według płci i kierunku studiów

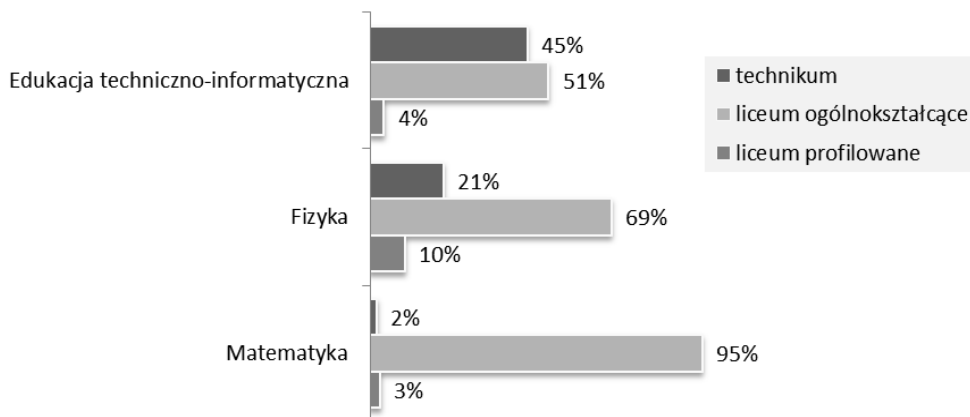

Rys. 3. Badani studenci według ukończonej szkoły średniej

Na pytanie o rodzaj ukończonej szkoły średniej ankietowani odpowiedzieli następująco: aż 72% studentów to absolwenci liceum ogólnokształcącego, 23% to studenci po technikach i 5% to absolwenci po liceach profilowanych (rys. 3).

Zatem, jak wynika z danych przedstawionych na rysunku 3, studenci podejmujący studia na Wydziale Podstaw Techniki w zdecydowanej większości mają ukończone liceum ogólnokształcące, w dalszej kolejności technikum, a najmniej osób ma ukończone liceum profilowane.

Natomiast analiza rodzaju ukończonej szkoły średniej studentów w podziale na kierunki studiów wskazuje, iż kierunki matematyka i fizyka techniczna cieszą się największym zainteresowaniem wśród absolwentów liceów ogólnokształcących, natomiast kierunek edukacja techniczno-informatyczna jest wybierany przez podobną ilość absolwentów techników (45%) i liceów ogólnokształcących (51%). Na rysunku 4 ukazano zestawienie rodzaju ukończonej szkoły średniej w zależności od wybranego kierunku studiów.

Rys. 4. Badani studenci według ukończonej szkoły średniej i wybranego kierunku studiów

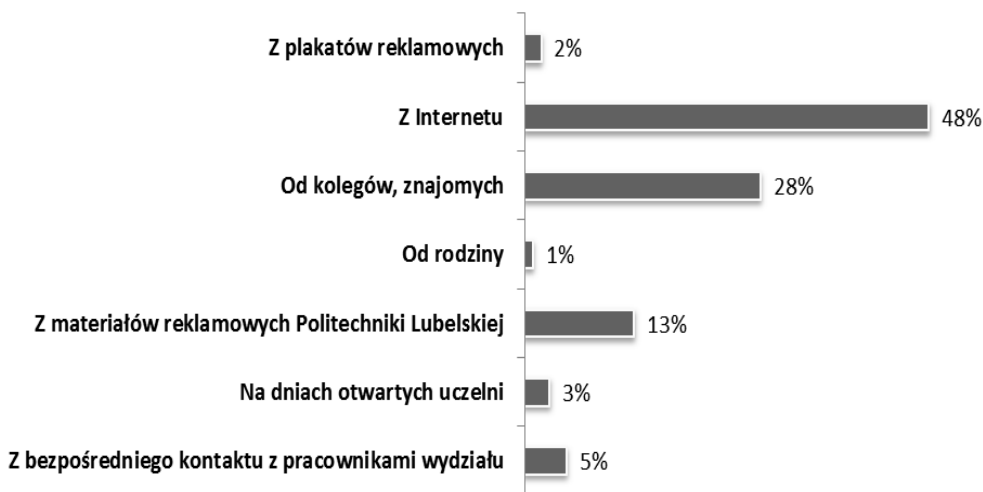
WYNIKI BADAŃ

Dużą wartość poznawczą dla działań promocyjnych wydziału niesie pytanie ankietowe: „*Skąd Pan(i) dowiedział(a) się o wybranym kierunku studiów prowadzonym w Wydziale Podstaw Techniki*”. Badani mieli możliwość wyboru odpowiedzi spośród następujących kategorii:

- Z plakatów reklamowych;
- Z Internetu;
- Od kolegów, znajomych;

- d. Od rodziny;
- e. Z materiałów reklamowych Politechniki Lubelskiej;
- f. Na dniach otwartych uczelni;
- g. Z bezpośredniego kontaktu z pracownikami wydziału.

Wyniki dotyczące uzyskanych odpowiedzi w sposób graficzny przedstawia rys. 5. Z analizy uzyskanych odpowiedzi (rys. 5) wynika, iż większość badanych (48%) o wybranym kierunku studiów dowiedziała się z Internetu, 28% od kolegów i znajomych a 13% czerpało informację z materiałów reklamowych Politechniki Lubelskiej. Tutaj trzeba zaznaczyć, iż materiały te są dostępne również w wersji elektronicznej na stronie internetowej Politechniki Lubelskiej, zatem przypuszczać można, iż pewien procent osób zaznaczający kategorię odpowiedzi „Z Internetu” zapewne czerpał wiedzę o wybranym kierunku studiów z materiałów reklamowych w tej wersji.

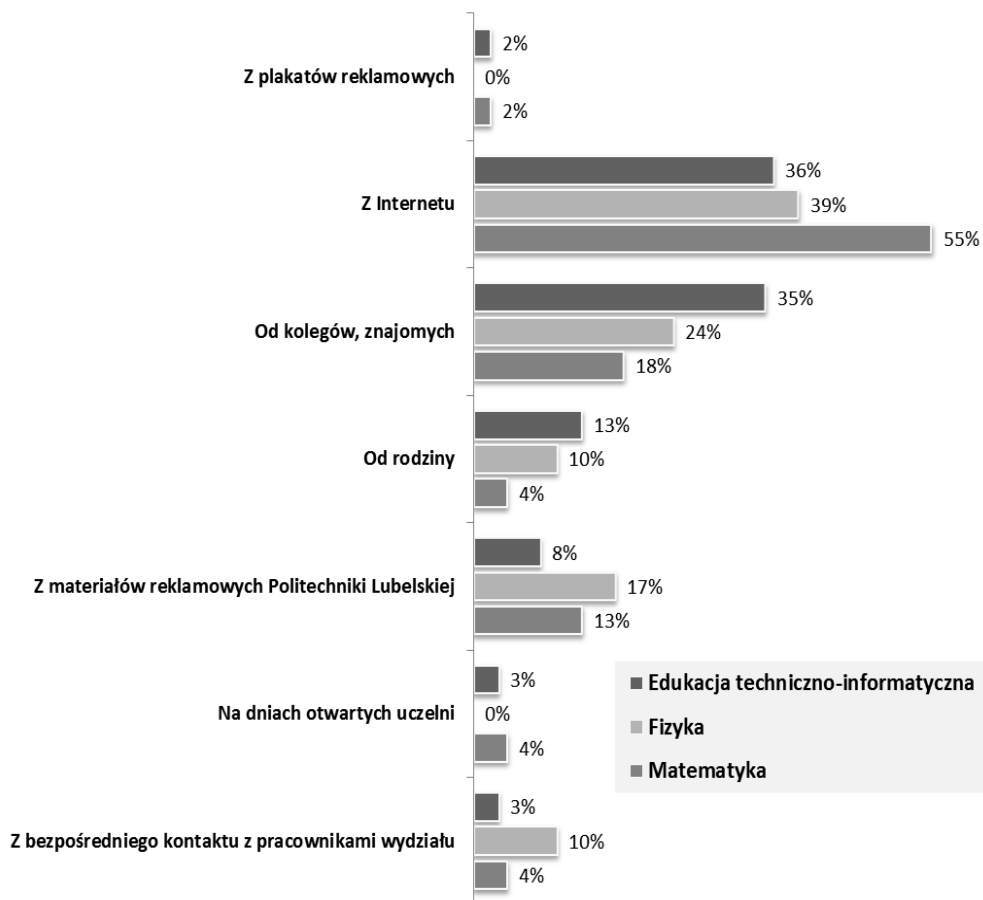
Rys. 5. • ródła informacji o wybranym kierunku studiów wg wszystkich badanych

Najmniej osób o wybranym kierunku dowiedziało się z bezpośredniego kontaktu z pracownikami wydziału (5%), na dniach otwartych uczelni (3%), z plakatów reklamowych (2%) i od rodziny (1%).

Analiza przedstawionych danych wskazuje, iż najskuteczniejszą formą dotarcia do potencjalnych kandydatów jest Internet i zamieszczane w nim materiały reklamowe.

Uwzględniając podział na kierunek studiów badanych odpowiedzi na pytanie o źródło informacji o wybranym kierunku studiów zostały przedstawione na rys. 6.

Jak wynika z danych przedstawionych na rysunku 6, według studentów wszystkich kierunków najlepszym źródłem informacji o wybranych przez nich studiach jest Internet. Kolejnym - koledzy i znajomi, którzy mieli styczność z prowadzonymi

Rys. 6. Źródła informacji o studiach wg studentów poszczególnych kierunków studiów

w wydziale kierunkami studiów, bądź jako studenci tych kierunków lub posiadający na nich swoich znajomych. Najmniej efektywnym źródłem okazują się plakaty, co może być spowodowane ich stosunkowo małą ilością, niewłaściwym miejscem i czasem ich eksponowania jak też i tym, że obecnie źródła pisane coraz mniej docierają do młodzieży.

Niewielka część przebadanych dowiedziała się też o poszczególnych kierunkach studiów i wydziale podczas corocznych dni otwartych organizowanych przez uczelnię.

Z uzyskanych wyników badań można sformułować również wniosek o skuteczności w pozyskiwaniu kandydatów poprzez odbierany czasami jako tradycyjny i tym samym przestarzały, bezpośredni kontakt uczniów (kandydatów) z nauczycielami akademickimi.

Kolejne pytanie ankietowe dotyczyło przesłanek, które skłoniły kandydata do podjęcia studiów w Wydziale Podstaw Techniki („Co wpłynęło na Pan/Pani decyzję o pod-

jęciu studiów w Wydziale Podstaw Techniki”). Ankietowani mieli możliwość dokonania wyboru odpowiedzi spośród następujących kategorii:

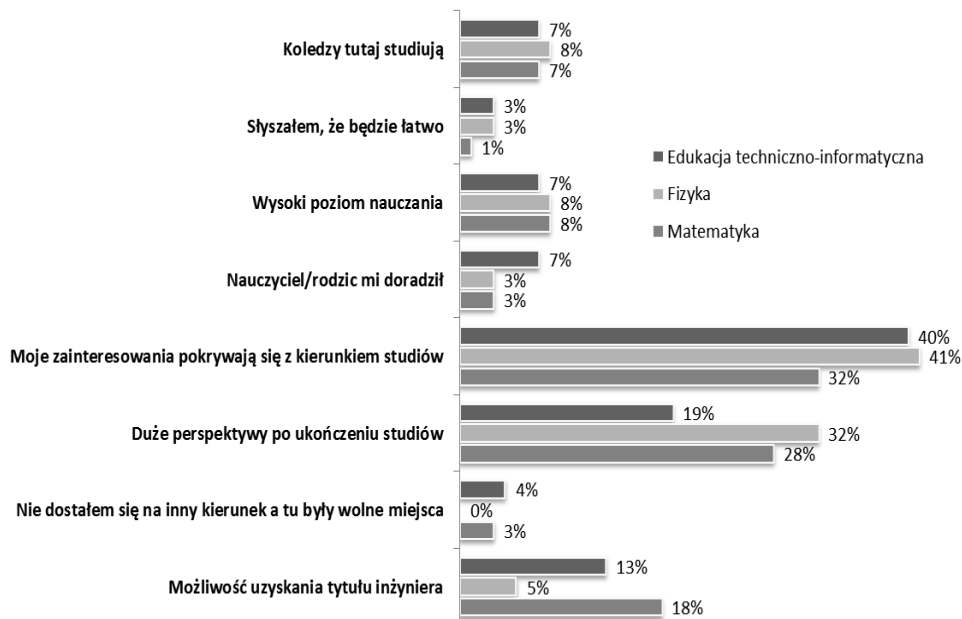
- a. Koledzy tutaj studiuja;
- b. Słyszałem, że będzie łatwo;
- c. Wysoki poziom nauczania;
- d. Nauczyciel/rodzic mi doradził;
- e. Moje zainteresowania pokrywają się z kierunkiem studiów;
- f. Duże perspektywy po ukończeniu studiów;
- g. Nie dostałem się na inny kierunek a tu były wolne miejsca;
- h. Możliwość uzyskania tytułu inżyniera.

Procentowe zestawienie uzyskanych odpowiedzi zostało przedstawione na rysunku 7. Z analizy danych przedstawionych na rys. 7 wynika, iż głównym motywem podjęcia studiów na Wydziale Podstaw Techniki była zgodność zainteresowań badanych z treściami kształcenia na wybranym kierunku studiów (38%). Natomiast dla 25% studentów spore znaczenie przy wyborze kierunku miały duże perspektywy po ukończeniu studiów, a dla 15% możliwość uzyskania tytułu inżyniera. Jedyne dla 8% badanych znaczenie miał wysoki poziom nauczania. Najmniej studentów wybrało studia na WPT pod wpływem znajomych/rodziców (5%) czy żeby dołączyć do swoich kolegów studiujących już na tym wydziale (4%). Tylko 3% badanych wybrała WPT, z powodu nie przyjęcia na inny kierunek studiów, a 2% z nadzieją, że będzie łatwo.

Rys. 7. Motywy podejmowania studiów wg wszystkich badanych

Odpowiedzi badanych na pytanie o motywy wyboru studiów na WPT z podziałem na kierunek studiów zostały przedstawione na rysunku 8. Na podstawie danych przedstawionych na rysunku 8 można sądzić, iż prowadzone w Wydziale Podstaw Techniki kierunki studiów są powiązane z zainteresowaniami przyszłych studentów i ten fakt

Rys. 8. Motywy podejmowania studiów wg studentów poszczególnych kierunków studiów

badani wskazują jako przesłankę mającą decydujący wpływ na dokonany wybór kierunku studiów. Uważa tak po 40% studentów edukacji techniczno-informatycznej, 41% studentów fizyki i 32% matematyki.

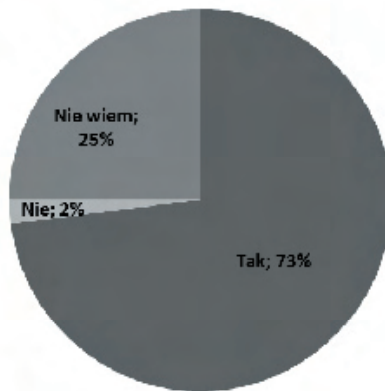
Jako kolejny, ważny argument brany pod uwagę przy wyborze to fakt, iż prowadzone w wydziale kierunki studiów zapewniają również zdaniem przyszłych studentów duże perspektywy zarówno w uzyskaniu pracy jak i własnego rozwoju. Odpowiedź tą zaznaczyło 19% studentów edukacji techniczno-informatycznej, 28% studentów matematyki oraz 32% studentów fizyki.

Bardzo ważnym atutem w doborze kierunku studiów ma według respondentów również to, że podjęte tu studia dają możliwość otrzymania tytułu zawodowego inżyniera.

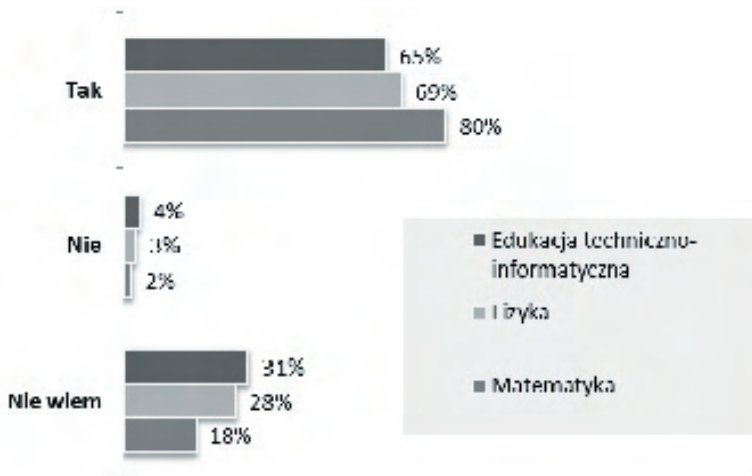
Kolejne pytanie ankiety dotyczyło perspektywy kontynuacji studiów drugiego stopnia magisterskich w dotychczasowym wydziale po ukończeniu na nim studiów pierwszego stopnia. Pytanie to choć z punktu widzenia naszych kandydatów jest być może przedwczesne, to z punktu widzenia perspektywy funkcjonowania wydziału jest jak najbardziej zasadne. Uzyskane odpowiedzi przedstawione zostały na rys. 9. i rys. 10 z uwzględnieniem wybranego przez badanych kierunku studiów.

Jak wynika z zaprezentowanych danych (rys. 9), aż 73% studentów zamierza kontynuować studia magisterskie na obranym kierunku, 25% jest jeszcze niezdecy-

Rys. 9. Odpowiedzi respondentów na pytanie: „Czy zamierza Pan(i) kontynuować studia magisterskie na obranym kierunku?”

Rys. 10. Odpowiedzi respondentów z poszczególnych kierunków studiów na pytanie: „Czy zamierza Pan(i) kontynuować studia magisterskie na obranym kierunku?”

dowanych, a 2% nie ma takiego zamiaru. Jeżeli chodzi o poszczególne kierunki studiów (rys. 10) to na kierunku edukacja techniczno informatyczna zamierza kontynuować studia magisterskie na II stopniu studiów 65% badanych studentów, na kierunku matematyka – 80% i na kierunku fizyka – 69%. Jest to bardzo duży kapitał zaufania jakim obdarzają Wydział Podstaw Techniki studenci rozpoczynający studia, pozwala to również właściwie planować zarówno jego rozwój jak i rozwój kadry naukowej, która go tworzy.

PODSUMOWANIE I WNIOSKI

System promocji uczelni tworzą następujące instrumenty: reklama, promocja osobista, marketing bezpośredni, public relations. Uszczegóławiając działalność ta powinna polegać na:

- dostarczaniu informacji, argumentacji, obietnic i zachęt skłaniających do skorzystania z oferty edukacyjnej;
- tworzeniu i utrzymywaniu przychylniej opinii o uczelni i jej ofercie;
- przewycięzaniu oporów, uprzedzeń i przyzwyczajęń hamujących popyt na określone kierunki kształcenia (z reguły mniejsze zainteresowanie studiami technicznymi niż uniwersyteckimi);
- kreowaniu popytu na nową ofertę edukacyjną;
- zmniejszaniu elastyczności cenowej popytu na ofertę edukacyjną uczelni, tzn. minimalizowaniu wrażliwości potencjalnych nabywców na cenę usług edukacyjnych (studia zaoczne, wieczorowe, uzupełniające, podyplomowe) [2].

Wydaje się, iż działania prowadzone przez Wydział Podstaw Techniki spełniają te wymogi. Potwierdzają to również wyniki zaprezentowanych badań. Analiza tych wyników wykazała, iż najbardziej efektywnym kanałem informacji o wydziale okazał się Internet. Na kolejnym miejscu znalazły się bezpośrednie kontakty z kolegami i znajomymi ze studiów co uznać można za duży sukces organizowanych spotkań z młodzieżą w szkołach średnich władz, pracowników i studentów wydziału.

Ostatecznym kryterium oceny skuteczności podjętych działań w opisywanym zakresie są wyniki rekrutacji. I choć perspektywa dwóch lat realizacji projektów mających na celu poprawienie wyjściowej pozycji wydziału i jego zaistnienie w powszechnej świadomości społecznej stanowi zbyt krótki okres na pełną ocenę to jednak już teraz można stwierdzić, że założony na początku cel został osiągnięty. Zwiększyła się bowiem znacząco liczba kandydatów przyjętych na studia.

Przyjęta metoda poprawy atrakcyjności wydziału poprzez wykorzystanie promocji internetowej i zastosowanie nowych form przekazu: filmy o kierunkach edukacja techniczno-informatyczna i fizyka techniczna, nowa strona internetowa, korzystanie z ulotek i różnorodnych plakatów informacyjnych, zamieszczanie aktualnych i wyczerpujących informacji dla kandydatów nie tylko w okresie rekrutacji, kompetentna i życzliwa opieka nad kandydatem komisji rekrutacyjnej podczas postępowania kwalifikacyjnego, aktywna promocja naszych kierunków podczas dni otwartych a także na terenie szkół średnich województwa okazała się metodą skuteczną i efektywną. Rezultaty tych działań stanowią również znaczący dorobek wydziału w jego historii.

W konkluzji przedstawionych wniosków można ponadto pokusić się o zaproponowanie nowych działań promocyjnych zgodnych z uzyskanymi wynikami przeprowadzonych badań, takich na przykład jak:

- Reklama i założenie profili na popularnych portalach internetowych np. facebook, nasza-klasa.

- Kreowanie pozytywnego wizerunku o wydziale i kierunkach studiów w Internecie poprzez stworzenie i utrzymywanie portalu dla obecnych i przyszłych studentów WPT.
- Materiały reklamowe powinny zawierać informacje i hasła reklamowe odwołujące się do zainteresowań potencjalnych studentów np. „Interesujesz się Internetem i chcesz wiedzieć jak działa silnia przyjdź na WPT” czy „Interesujesz się informatyką? Masz zainteresowania techniczne? A może przydadzą ci się uprawnienia pedagogiczne? Wybierz ETI”.
- Uczelnia, przyjmując w swoje mury nowych studentów, powinna od samego początku dążyć do pobudzenia wśród studentów poczucia przynależności do społeczności danego wydziału i kierunku studiów. Stan taki można uzyskać poprzez wspólne atrybuty materialne typu koszulki, plakietki, notesy z godłem wydziału i hasłem konkretnego kierunku oraz atrybuty niematerialne takie jak wspólna organizacja działań wydziału: seminaria naukowe, kluby dyskusyjne, koła naukowe, konferencje czy wycieczki. Działanie długofalowe spowoduje, iż studenci będą mieli poczucie współtworzenia wydziału i będą działali na jego korzyść w swoim życiu prywatnym i zawodowym. Poczucie społeczności (sense of community) niesie również szereg korzyści dla uczelni i studentów także po ukończeniu przez nich studiów.

BIBLIOGRAFIA

1. Antonowicz D., Gorlewski B. Demograficzne tsunami. Raport Instytutu Sokratesa na temat wpływu zmian demograficznych na szkolnictwo wyższe do 2020 roku, Instytut Rozwoju Kapitału Intelaktualnego im. Sokratesa, Warszawa 2011.
2. Szymoniuk B., Rzemieniak M., Jachim A., Skowron S. Promocja przedsiębiorstwa i produktu, Wydawnictwo Uczelniane PL, 1998, str.10.

SOURCE OF INFORMATION ABOUT STUDYING AT THE FACULTY OF FUNDAMENTALS OF TECHNOLOGY IN LUBLIN UNIVERSITY OF TECHNOLOG AND THEIR MOTIVES IN PERCEPTION OF STUDENTS

Summary

Studies have shown that the most important sources of information on studying at the Faculty of Fundamentals of Technology in Lublin University of Technolog for candidates are: internet, colleagues and friends from college and advertising materials of the Lublin University of Technolog. The main themes of study are: compliance with the faculty students' interests, big prospects after graduation, to obtain the title of engineer.

Keywords: promotion of studies, sources of information about studies, motives of study.